

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

กิจกรรมที่ 3.1 สํารวจและคัดเลือกพื้นที่ดําเนินการศึกษาลักษณะไ้พื้นเมือง จากชุมชนบนพื้นที่สูงชนเผ่าต่างๆ เช่น ม้ง อาข่า ลีซอ มูเซอ (ลาหู่) กะเหรี่ยง ลีว๊ะ (ถิ่น) ไทยใหญ่ ปะหล่อง เย้า (เมี่ยน) ขมุ ไทยลื้อ เป็นต้น จำนวน 10 พื้นที่

กิจกรรมที่ 3.2 เก็บข้อมูลลักษณะไ้พื้นเมืองด้วยการใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้เลี้ยงไ้พื้นเมือง ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหรือโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 10 พื้นที่ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร เช่น เพศ อายุ การศึกษา ชนเผ่า ฯลฯ และพันธุ์ไ้ที่เลี้ยง จำนวน วัตถุประสงค์การเลี้ยงไ้ รูปแบบการเลี้ยง วิธีการให้อาหาร ให้นํ้า การจัดการเรื่องโรค และรูปแบบการจำหน่ายไ้
- 2) ข้อมูลลักษณะไ้พื้นเมืองในพื้นที่ศึกษา 10 พื้นที่ โดยสุ่มเก็บตัวอย่างลักษณะภายนอกที่ปรากฏของไ้พื้นเมือง เพื่อนํามาประกอบการประเมินสมรรถภาพการผลิตไ้พ่อแม่พันธุ์ได้แก่
 - ลักษณะรูปร่าง
 - ความแตกต่างของไ้เพศผู้และเพศเมีย
 - นํ้าหนักตัว
 - ความสูงจากพื้นผิวดวงตาถึงปลายหาง
 - ความยาวลำตัววัดจากปุ่มนํ้ามันถึงกลางคอ
 - ความกว้างลำตัววัดจากสันหลังถึงปลายเล็บ
 - ความยาวปีก วัดจากกลางหลังถึงปลายปีกเหยียดตรง
 - ความยาว ข้างวัดจากโคนขาถึงข้อเท้า
 - ความยาวเท้าวัดจาก ข้อเท้าถึงปลายเล็บ
 - สีขน คอ ลำตัว ปีก และหาง
 - สีหน้า ข้าง ขา หน้า
 - ลักษณะ หงอน เหนียง ตุ่มหู

กิจกรรมที่ 3.3 ประเมินสมรรถภาพการผลิตที่ดีของไ้พื้นเมือง และคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ไ้พื้นเมืองลักษณะที่ดีเพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์ในรุ่นต่อไป โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 1) คัดเลือกไ้พื้นเมืองเพศผู้และเพศเมียที่มีลักษณะตรงตามสายพันธุ์และมีการเจริญเติบโตดีที่สุดและให้ผสมพันธุ์กันเองแบบธรรมชาติ
- 2) เก็บข้อมูลสมรรถภาพการผลิตพ่อแม่พันธุ์ เช่น ปริมาณไข่ อัตราลูกไ้เกิด
- 3) เก็บข้อมูลสมรรถภาพการผลิตไ้ขุน เช่น อัตรารอด นํ้าหนักตัว ระยะเวลาการเลี้ยง

สถานที่ดำเนินการวิจัย

- สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
- ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
- โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
- ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลำน้อย อ.แม่ลำน้อย จ.แม่ฮ่องสอน
- บ้านห้วยน้ำกั้น อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย
- อ.ลี จ.ลำพูน
- สถานีเกษตรหลวงปางดะ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ (บ้านหาดส้มป่อย และบ้านยังเมิน)
- ฟาร์มของงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ มูลนิธิโครงการหลวง

